

FOR VISUAL HISTORY
AND EDUCATION

Vzdělávací využití videozáznamů rozhovorů s pamětníky z Archivu vizuální historie Institutu USC Shoah Foundation

---

INFORUM 2012: 18. konference o profesionálních informačních zdrojích
Praha, 23. května 2012

Mgr. Jakub Mlynář (CVH Malach, MFF UK) – mlynar@knih.mff.cuni.cz
Martin Šmok (USC Shoah Foundation Institute) – smok.martin@gmail.com

ÚVODNÍ POZNÁMKY

- změna vědeckého pohledu na minulost v posledních 40 letech: nejen „*Jak se to stalo?*“, ale také:

„Jak byla určitá událost vnímána a prožívána jejími aktéry?“

„V jaké podobě je historická událost uložena v lidské (individuální či společenské) paměti?“

- společenská paměť + historiografie společně utvářejí náš aktuální pohled na minulost

- od 60. let rozvoj **orální historie** jako specifické historické metody (u nás prof. Vaněk a kol.)

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ARCHIVU VIZUÁLNÍ HISTORIE

- ▶ archiv Institutu USC Shoah Foundation dnes obsahuje bezmála **52 000 videosvědectví** natočených **v 56 zemích světa ve 32 jazycích**
  - => největší archiv svého druhu na světě
- ▶ v češtině **558 rozhovorů**, slovensky **567**
- ▶ archiv o celkové velikosti **135 terabytů** obsahuje na **105 000 hodin** videomateriálu
- ▶ většina materiálu je dnes plně indexována
- ▶ v přístupových místech je možno vyhledávat libovolné informace (jména, názvy, témata...)
- ▶ zdroj vzdělávacího materiálu „on-line“ i „off-line“

PROČ VYUŽÍVAT VIZUÁLNÍ HISTORII VE VZDĚLÁVÁNÍ?

- Tvář, emoce, interaktivita
- Personalizace «velké historie» ji zbavuje stereotypů
- Téměř jako pozvat svědka do třídy
- Místní jazyk, specifika, situace
- Kontroverzní a problematická témata
- Netýká se jen historie, ale i ostatních předmětů
- Možnost kombinace s dalšími materiály

PROČ VYUŽÍVAT VIZUÁLNÍ HISTORII VE VZDĚLÁVÁNÍ?

- Využití svědectví z Archivu vizuální historie jako hist. pramene a vzdělávacího materiálu má řadu **výhod**, které však mohou zároveň znamenat i jistý **problém**:
  - ▶ jde o čistě **osobní** a **subjektivní** vzpomínky
  - ▶ jde pouze o historii těch, kdo **přežili**
  - ▶ jde o výpovědi lidí, kteří **byli ochotni dát interview**
  - ▶ svědectví těch, kdo **byli na daném území**
- Vždy nutno **prověřovat data a historická fakta**
- Je pochopitelně třeba dobře **zvážit vhodnost výroků** pro předpokládaný cíl naší činnosti

MOŽNOSTI VYUŽITÍ ARCHIVNÍCH SVĚDECTVÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

Hotové vyučovací hodiny

Vzdělávací materiály v češtině

Institut USC Shoah Foundation připravil pro české učitele a studenty hodinu Když rasismus je zákon, která studentům pomůže prozkoumat temnou stránku, rasizaci a kulturní asimilaci, a na konkrétním případě tzv. Norimberských zákonů demonstrovat, jak se může extremistický přístup stát součástí právního řádu totalitního státu a postihnout široké vrstvy obyvatelstva. Základem hodiny jsou úryvky z interview s pamětníky z archívu Institutu. **Kliknutím zde** můžete stáhnout textovou část hodiny ve formátu PDF. Kliknutím na ikony pod tímto textem spustíte dva videosegmenty, které jsou součástí této hodiny.

[Stáhnout](#)

[Když rasismus je zákon.pdf](#)

Tento projekt byl sponzorován anonymním dárcem.

Práce s VHA v reálném čase

University of Southern California

iWitness

One Voice at a Time

iWitness is an online application that gives **educators and students** access to search, watch, and learn from more than 5,000 **video testimonies** of Holocaust survivors and other witnesses.

Watch iWitness Testimonies

SEARCH

"Every survivor has a story to tell"
- Isaac Goodfriend

SEARCH	FEATURED	FAIRDOZE
 00:02:41 00:05:18 00:01:37 00:02:50 00:03:36 00:01:12	 00:02:41 00:05:18 00:01:37 00:02:50 00:03:36 00:01:12	 00:02:41 00:05:18 00:01:37 00:02:50 00:03:36 00:01:12

USC Shoah Foundation Institute

UNIVERSITY OF SOUTHERN CALIFORNIA

DORNSIFE COLLEGE

Portál iWitness

Hotové vzdělávací materiály vytvořené na základě archivního materiálu jsou ke stažení na webových stránkách Institutu USC Shoah Foundation:

- <http://dornsife.usc.edu/vhi/czech/>

University of Southern California

USC | DANA and DAVID
DORNSIFE COLLEGE
of LETTERS, ARTS and SCIENCES

Search USC College Enter Search Term GO
Search The Institute Enter Search Term GO USC

USC SHOAH FOUNDATION INSTITUTE
FOR VISUAL HISTORY AND EDUCATION

Access | Scholarship & Research | Teacher Education | Witnesses for Humanity | Preservation | About Us | Support Us

Materiály a informace o svědectvích v češtině

Share this page: [Email](#) [Print](#) [Facebook](#) [Delicious](#) [Tweet](#)

Informace o Institutu USC Shoah Foundation

V roce 1994, inspirovan vlastními zkušenostmi z natáčení filmu Schindlerův seznam, založil Steven Spielberg nadaci Survivors of the Shoah, aby sbírala svědectví přeživších Holokaustu a dalších pamětníků. Nadace natáčela židovské pamětníky, ale také homosexuály, svědky Jehovovy, osvoboditele a svědky osvobození, politické vězně, zachránce, Romské pamětníky, přeživší programu eugeniky, a účastníky soudů s válečnými zločinci. V průběhu několika let Nadace shromáždila v 56 zemích světa téměř 52 000 videoosvědčení ve 32 jazycích; dnes je to jeden z největších podobných digitálních videoarchívů na světě.

V roce 2006 se tato Nadace stala součástí Dana and David Dornsife College of Letters, Arts and Sciences na Univerzitě Jižní Kalifornie (USC) a přijala nové jméno: USC Shoah Foundation Institute for Visual History and Education. Tato změna názvu odráží rozšířenou misi Institutu: překonávat předsudky, netoleranci a fanatismus – stejně tak jako utrpení, které způsobují – prostřednictvím vzdělávacího využití svědectví z archivu Institutu. Institut spolupracuje s partnery po celém světě, a poskytuje nejen veřejný přístup k archivu interview, ale i studijní stipendia v mnohých oblastech bádání. Institut a jeho partnerské organizace také využívají archiv k tvorbě vzdělávacích produktů a programů, které mohou být využívány v mnoha zemích a v různých jazycích. Institut tak slouží pedagogům, studentům, a badatelům z celého světa. Již brzy navíc začne natáčení a archivace svědectví lidí, kteří přežili i jiné genocidy.

Abby pomohl pedagogům a studentům v České republice, dal Institut USC Shoah Foundation několik

Materiály v češtině

Dalším materiálem v češtině, který je plně dostupný na internetu, je soubor metodických modelů pro výuku na ZŠ a SŠ vytvořený ve spolupráci s Památníkem Terezín. Pod názvem **Ghetto Terezín, holokaust a dnešek** najdete celkem dvanáct modelových hodin.

"Když rasismus je zákon", modelová hodina pro učitele

Hodina kromě jiného na konkrétním případě tzv. Norimberských zákonů ukazuje, jak se rasistický předsudek může stát součástí právního řádu totalitního státu a následně postihnout široké vrstvy obyvatelstva.

Fotogalerie

First Anniversary of the Malach Center for Visual History in Prague

1/9

PRÁCE V REÁLNÉM ČASE S ARCHIVEM VIZUÁLNÍ HISTORIE

- jeden z nejefektivnějších způsobů vzdělávacího využití svědectví:
  - ▶ rozvíjí myšlení v souvislostech a kritický přístup k pramenům a informačním zdrojům
  - ▶ interaktivní formou doplňuje povědomí o konkrétních historických událostech
  - ▶ slouží také k pochopení průběhu různých společenských, psychických a dějinných procesů
- od počátku roku 2010 zpřístupněno **Centrum vizuální historie Malach při MFF UK**, které je otevřeno i zájemcům z řad VŠ studentů, badatelů i nejširší veřejnosti

Centrum vizuální historie Malach je v současné době jedním ze šesti evropských přístupových míst k Archivu vizuální historie Institutu USC Shoah Foundation.

Jedná se o detašované pracoviště **Ústavu formální a aplikované lingvistiky** Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

V testovacím provozu funguje CVH Malach od září 2009,
oficiální otevření proběhlo dne **29. ledna 2010**.

CENTRUM VIZUÁLNÍ HISTORIE MALACH MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTY UK

www.malach-centrum.cz

Centrum vizuální historie Malach

Institute of Formal and Applied Linguistics
Faculty of Mathematics and Physics, Charles University, Prague, Czech Republic

Úvodní stránka
Co je CVH Malach?
Program akcí
Mediační ohlasy
O Institutu USC Shoah Foundation
Co mohu v archivu najít?
Skupiny podle zkušenosti
Jazyky
Státy
Nejčastější dotazy
Kontakty
Fotogalerie
Pro studenty a badatele
Pro školy a pedagogy
Osvobození Terezína
Odkazy

Aktuality

2. května 2012

K Archivu vizuální historie USC SFI se nyní můžete připojit také z počítačů v [Referenčním centru Židovského muzea v Praze](#) (U Staré školy 1, Praha 1). Všechny rozhovory s přeživšími a svědky holocaustu jsou zde dostupné registrovaným čtenářům a návštěvníkům. Přístup k Archivu zprostředkovává CVH Malach při MFF UK.

30. dubna 2012

V neděli 29. dubna 2012 proběhlo v historických prostorách Karolina slavnostní otevření **Centra židovských studií Filozofické fakulty UK**, které se má stát interdisciplinární platformou zaměřenou na studium a zkoumání židovské literatury, dějin, jazyka, filosofie, náboženství, umění a kultury. Záštitu nad ČZS převzal Ing. Jan Fischer. Další podrobnosti a tiskovou zprávu s fotografiemi najdete [na webových stránkách FF UK](#).

25. dubna 2012

První letošní číslo čtvrtletního **Magazínu CVH Malach** si můžete [předčíst zde](#).

Magazín vychází jen krátce před datem uzávěrky přihlášek do **letního workshopu pro pedagogy a autory vzdělávacích materiálů, pořádaného Institutem USC Shoah Foundation**. Jedinečný seminář s velice zajímavým programem za účasti domácích i zahraničních odborníků se bude konat v srpnu 2012 v CVH Malach, více informací i přihlašovací formulář najdete [na webu USC SFI](#). Pokud máte zájem o účast, s přihlášením neváhejte, posledním možným termínem je **pondělí 30. dubna!**

Do rubriky *Vybráno z Archivu* jsme zařadili článek Milana Hese, který dokládá **využitelnost svědectví z Archivu vizuální historie USC SFI ve výzkumu regionální historie**. Na stránkách věnovaných spřízněným projektům a organizacím tentokrát představujeme brněnské **Muzeum romské kultury**, které je v evropském kontextu unikátní institucí zaměřenou na dějiny a kulturu romského etnika. Součástí muzejního fondu MRK jsou také desítky hodin audiovizuálního materiálu, jehož digitalizace právě probíhá v CVH Malach.

V rubrice *Texty* přibližujeme vybrané aspekty **zpracovávání materiálu z Archivu vizuální historie a projektu MALACH**, který proběhl v letech 2002–2007. Na závěrečných stránkách si můžete předčíst další ze studentských textů zaslanych do **soutěže Daniel**, jejíž výsledky nedávno vyhlásil Národní institut dětí a mládeže při MŠMT v prostorách Oddělení pro kulturu a vzdělávání ZMP. Podobně jako v minulém čísle jsme kromě povídky Karoliny Frúhbauerové z Plzně přidali také dvě fotografie Kristýny Závěrkové.

Přejeme vám zajímavé čtení a těšíme se na případné ohlasy!

12. dubna 2011

Jom ha-Šoa (Den vzpomínání na oběti holocaustu) připadá tento rok na **středu 18. dubna**. Nadační fond obětem holocaustu a Institut Terezínské iniciativy opět pořádají **od 14 do 17 hodin** veřejné čtení jmen oběti holocaustu

- Více než 1000 interview s plným indexem (Prozatím pouze anglicky)
- Pedagogické vedení
- Doplnkové zdroje primárních materiálů
- Kontext
- Multimédia, interakce a kreativita

IWitness umožňuje studentům pracovat se svědectvími na čistě individuální bázi. Sami tak mohou objevovat relevanci pro jejich vlastní životy a uplatňovat v praxi kritické myšlení, zatímco získávají kompetence nutné pro 21. století – včetně informační, mediální a digitální gramotnosti.

Smok test 2

Welcome Clips Library Transitions Audio

Basic Video Editor

Here you will construct a video using clips of testimony and other media from your library.

- Drag a clip or still from the library to the timeline below
- Edit clips in the timeline by clicking the icon
- Apply transitions and audio
- Remember to save your edited video

82.4 0.0

DRAG HERE TO REMOVE FROM STORYBOARD

[✕ CLEAR STORYBOARD](#) [✎ OPTIONS](#) [CLOSE](#) [SAVE](#)

[◀ Previous](#)

[Next ▶](#)

[✉ Contact Activity Author](#)

Kontakt na autory příspěvku:

Jakub Mlynář

CVH Malach, Matematicko-fyzikální fakulta UK

Malostranské náměstí 25, Praha 1

mlynar@knih.mff.cuni.cz | www.malach-centrum.cz

Martin Šmok

USC Shoah Foundation Institute for Visual History and Education

smok.martin@gmail.com | <http://college.usc.edu/vhi/czech/>